

e-Learningowy Moduł 10 - VAT

PRAWO DO ODLICZENIA Wnioski z kursu

Poniżej znajduje się praktyczne podsumowanie najistotniejszych informacji przekazanych w kursie.

Niniejszy kurs e-learningowy opiera się na przepisach unijnych dotyczących podatku VAT obowiązujących na dzień 1 stycznia 2020 r. (dotyczy dyrektywy VAT, dyrektywy ws. zwrotu podatku VAT oraz rozporządzenia wykonawczego ws. dyrektywy VAT)

Niniejszy moduł stanowi element większego kursu nt. podatku VAT, składającego się z następujących części:

- Wprowadzenie
- Terytorium
- Podatnik
- Transakcje
- Miejsce transakcji podlegających opodatkowaniu
- Usługi cyfrowe i system Mini One-Stop Shop (MOSS)
- Zdarzenie powodujące powstanie obowiązku podatkowego i podstawa opodatkowania
- Stawki
- Zwolnienia
- **Prawo do odliczenia**
- Zwrot
- Obowiązki

Ten kurs odpowiada na pytania „**kto może odliczyć?, co można odliczyć?, kiedy można odliczyć? gdzie można odliczyć?**”

1. Cele edukacyjne

Po ukończeniu kursu uczestnicy będą wiedzieć:

- **kto może odliczyć:** prawo do odliczenia naliczonego podatku VAT przysługuje wyłącznie podatnikom, którzy przeprowadzają transakcje podlegające opodatkowaniu oraz określone transakcje zwolnione z opodatkowania;
- **co można odliczyć:** odliczyć można tylko naliczony podatek VAT, a korekty naliczonego VAT, który został pierwotnie odliczony, muszą odzwierciedlać zmiany w sposobie opodatkowanego użytkowania w danym okresie;
- **kiedy można odliczyć:** prawo do odliczenia powstaje w momencie, w którym podatek VAT staje się wymagalny;
- że kombinacja transakcji z prawem do odliczenia i bez tego prawa prowadzi do **odliczenia proporcjonalnego** w proporcji odzwierciedlającej transakcje z prawem do odliczenia;

- jak odróżnić **podlegający odliczeniu** od **niepodlegającego odliczeniu podatek VAT naliczony** w ramach transakcji zwolnionych i opodatkowanych oraz związane z tym prawo do odliczenia naliczonego podatku VAT;
- inne **ograniczenia** prawa do odliczenia podatku;
- o konieczności **korygowania** odliczeń;
- w jaki sposób korzystać z prawa do odliczenia poprzez **odjęcie** lub **zwrot**.

2. Definicje

Podatek VAT naliczony: To podatek płacony przez podatnika od towarów i usług zakupionych w celach związanych z jego działalnością biznesową. W systemie podatku VAT netto dla podatnika ważne jest prawo do odliczenia naliczonego podatku VAT od poprzedniej transakcji.

Podatek VAT należny: Podatek VAT, którym podatnik obciąża swoich klientów od sprzedaży towarów lub usług. Odliczeniu podlega wyłącznie naliczony podatek VAT.

Transakcje opodatkowane: to transakcje podlegające opodatkowaniu, na które nałożono podatek VAT.

Transakcje zwolnione podlegające odliczeniu: Naliczony podatek VAT można odliczyć od takich transakcji zwolnionych, jak dostawa towarów z przeznaczeniem na eksport oraz wewnątrzwspólnotowa dostawa towarów.

Zwolnione transakcje niepodlegające odliczeniu: Naliczonego podatku VAT nie można odliczyć od transakcji zwolnionych, które dotyczą określonych rodzajów działalności w interesie publicznym, takich jak opieka szpitalna czy medyczna, lub innych rodzajów działalności, takich jak hazard lub dostawa znaczków pocztowych po cenie nominalnej lub dostawa znaczków skarbowych.

Podatnik: każda osoba, która w sposób regularny i niezależny prowadzi działalność gospodarczą.

Osoba prawna niebędąca podatnikiem: niektóre kategorie osób prawnych, takie jak organy publiczne czy holdingi nieprowadzące działalności gospodarczej.

Osoba, na której ciąży obowiązek zapłaty podatku: osoba prawnie zobowiązana do zapłaty podatku VAT na rzecz organów podatkowych.

Konsument końcowy: ostateczny konsument produktu gotowego, który ponosi cały ciężar zapłaty podatku.

3. Kto może odliczyć podatek?

- **Podatnicy, którzy dokonują transakcji podlegających opodatkowaniu oraz określonych transakcji zwolnionych z opodatkowania, mogą odliczyć podatek VAT od tych transakcji:**
 - Nabycie towarów lub usług
 - Nabycie towarów oraz
 - Import towarów

Dzięki zasadzie podatku VAT netto podatek naliczany jest wyłącznie względem wartości dodanej, a podatnicy w danym łańcuchu dostaw mogą odliczyć podatek zapłacony od poprzednich transakcji. Istnieją **dwa rodzaje transakcji zwolnionych**:

- dające prawo do odliczenia (**transakcje opodatkowane i zwolnione transakcje podlegające odliczeniu**) oraz
- nie dające tego prawa (**Transakcje zwolnione z opodatkowania niepodlegające odliczeniu**).

4. Co można odliczyć?

Odliczeniu podlega podatek VAT od towarów lub usług zakupionych, nabytych lub importowanych przez podatnika, które **wykorzystuje w ramach transakcji podlegających opodatkowaniu**.

W przypadku:

- Dostawy towarów lub usług: należny lub zapłacony podatek VAT.
- Wewnątrzwspólnotowe nabycie towarów: VAT należny Import towarów: VAT należny lub zapłacony.

Odliczenie VAT **stосуje się także** do **transakcji zwolnionych, które uprawniają do odliczenia**, ale tylko w odniesieniu do tych wymienionych w art. 169.

Jeżeli są one wykorzystane w celach prywatnych lub w ramach transakcji niepodlegających opodatkowaniu, w przypadku których prawo do odliczenia nie przysługuje, podatnik nie ma prawa odliczenia podatku VAT.

W przypadku nieruchomości wchodzącej w skład majątku firmy podatnika i wykorzystywanej zarówno w celach biznesowych, jak i w celach prywatnych, koszty podatku VAT związane z tą nieruchomością podlegają odliczeniu na zasadach określonych w artykułach 167a, 168, 168a, 169, 173. Podatek VAT od tej nieruchomości podlega odliczeniu wyłącznie w części wykorzystywanej w celach biznesowych podatnika.

5. Kiedy można dokonać odliczenia?

Prawo do odliczenia podatku VAT zasadniczo powstaje z chwilą wymagalności podatku podlegającego odliczeniu.

Główna zasada stanowi, iż zdarzenie powodujące powstanie obowiązku podatkowego ma miejsce, kiedy wszystkie prawne warunki dotyczące wymagalności podatku VAT zostały spełnione. Państwa członkowskie mogą w ramach opcjonalnego planu zapewnić, aby prawo do odliczenia przysługujące podatnikowi, którego podatek VAT staje się wymagalny wyłącznie na podstawie art. 66(b), zostało odroczone, dopóki podatek VAT od dostarczonych do podatnika towarów i usług nie zostanie zapłacony przez jego dostawcę. (art. 167, 167a).

6. Gdzie można dokonać odliczenia?

Prawo odliczenia naliczonego podatku VAT można egzekwować tylko w państwie członkowskim, w którym miała miejsce podlegająca opodatkowaniu transakcja, dla której naliczono podatek VAT.

Odliczenie podatku VAT nie będzie powodować problemów, jeśli został on naliczony w państwie członkowskim, w którym podatnik ma siedzibę lub jest zidentyfikowany do celów VAT.

Przykład: Podatnik w państwie członkowskim A kupił towary, aby je sprzedać swoim klientom. Otrzymał fakturę VAT. W takim przypadku podatnik może złożyć deklarację VAT w państwie członkowskim, w którym ma siedzibę. W ten sposób może on zgłosić swoje prawo do odliczenia naliczonego podatku VAT.

Wydano specjalną dyrektywę określającą zasady zwrotu podatku VAT w przypadku **podatników, którzy nie posiadają siedziby w państwie członkowskim, w którym zapłacili podatek VAT** (dyrektywa 2008/9/WE oraz 86/560/EWG). Dyrektywa ta dotyczy wniosków o zwrot podatku składanych od roku 2010.

Aby dowiedzieć się więcej, zobacz kurs pt. „Zwroty podatku VAT”.

7. Jaką kwotę można odliczyć?

W skład równania służącego do obliczania kwoty podatku VAT należnej do zapłaty na rzecz organów podatkowych wchodzi podatek VAT podlegający odliczeniu: podatek VAT należny minus podatek VAT naliczony równa się kwota netto do zapłaty lub do zwrotu.

Podatek VAT należny - kwota naliczonego podatku VAT = kwota netto do zapłaty lub do zwrotu

Podatek VAT należny= Podstawa opodatkowania związana z opodatkowanymi transakcjami * stawka podatku VAT

Podatek VAT naliczony= Kwota podatku VAT podlegająca odliczeniu

W przypadku **dostawy towarów lub świadczenia usług** kwota podatku VAT do odprowadzenia równa jest kwocie netto uzyskanej po **odjęciu podatku VAT naliczonego od podatku VAT należnego.**

W przypadku **wewnątrzspółnotowego nabycia** kupujący **może odliczyć podatek VAT naliczony**. Oznacza to, że zobowiązanie podatkowe wynosi zero. System ten zapewnia, iż dana transakcja jest opodatkowana w tym państwie członkowskim, w którym towary podlegają konsumpcji lub wykorzystaniu.

Przykład: Transport mebli z Łotwy na Litwę. Koszt mebli: 1000 EUR. Z tytułu nabycia kupujący jest zobowiązany do zapłaty podatku VAT. Stawka podatku VAT wynosi 20%. Nabywca może odliczyć naliczony podatek VAT w wysokości 200 EUR. Jednocześnie może on odliczyć podatek VAT należny z tytułu nabycia jako naliczony podatek VAT, który wynosi 200 EUR. Oznacza to, że zobowiązanie podatkowe wynosi zero: 1000 EUR x 20% (200 EUR) - 200 EUR = 0.

Jednak w określonych przypadkach nabywcy nie przysługuje prawo do odliczenia, co prowadzi do powstania zobowiązania podatkowego.

W przypadku **importu towarów** nabywca jest zobowiązany do odprowadzenia podatku VAT z tytułu importu. Jednocześnie przysługuje mu prawo do odliczenia podatku VAT z tytułu importu jako naliczonego podatku VAT. (Należy zwrócić uwagę, że w przypadku importu odzieży, istnieje obowiązek odprowadzenia podatku VAT od importu, ale nie daje to prawa do odliczenia podatku).

Aby skorzystać z prawa do odliczenia, podatnik musi posiadać odpowiedni dokument, np. fakturę lub dokument importowy, albo dopełnić innych formalności (art. 178 opisuje warunki).

W niektórych sytuacjach odliczenia podatku VAT **podlegają korekcie**, jeśli zmienia się na jakiś okres sposób wykorzystania dóbr kapitałowych. Korekty należy **rozłożyć na minimalny okres korekty wynoszący pięć lat** zgodnie z treścią dyrektywy VAT a w przypadku nieruchomości – na dłuższy okres (nie więcej niż 20 lat) zgodnie z ustaleniami danego państwa członkowskiego. Korekty mogą wynikać ze zmian ceny lub sposobu użytkowania.

Ogólnodostępne kursy e-learningowe znaleźć można w witrynie EUROPA:
https://ec.europa.eu/taxation_customs/eu-training/general-overview_en.

*Przypominamy, że niniejszy dokument zawiera praktyczne podsumowanie najistotniejszych informacji przekazanych w kursie.
Jedynie akty prawne Unii Europejskiej opublikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej uznaje się za autentyczne. Komisja nie ponosi żadnej odpowiedzialności za to szkolenie.*